

Seminář má výrazně interaktivní charakter a jeho podstatou je diskuse o významných nálezech Ústavního soudu. Hlavním cílem je, aby si studenti v rámci studia ústavního práva osvojili základy právní argumentace i jistou míru kritického myšlení vůči autoritám, včetně těch vyjadřujících se formou judikatury. Seminář je doplněním, nikoliv náhradou přednášky: s vybranými problémy ústavního práva se proto studenti seznámí do hloubky a ve všech souvislostech, pro zachování celé šíře záběru je však třeba čerpat z jiných zdrojů (přednášky, učebnice). Není proto vhodný pro studenty, kteří i na seminářích upřednostňují ucelený výklad.

TÉMATY SEMINÁŘŮ

- 7. 10. Ústavní soud I.** – ustavování soudců, působnost, závaznost judikatury, řízení o zrušení zákona
přečíst: a) čl. 83-89 Ústavy; b) Casebook, str. 103–110 a 164–174; c) náleží Pl. ÚS 38/06 – jen část VI. („přezkum neplatného, leč aplikovatelného zákona“); d) IV. ÚS 2158/16 („kasační závaznost nálezu ÚS“)
pročíst: c) zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, § 1–71e
- 14. 10. Ústavní soud II.** – řízení o ústavní stížnosti a další typy řízení
přečíst: a) čl. 83-89 Ústavy; b) náleží Pl. ÚS 20/15 („zpětné doplacení soudcovských platů“) – zejména část VI. a odlišné stanovisko soudkyně Šimáčkové; c) Jan Chmel: Zpravodajové a senáty: Vliv složení senátu na rozhodování ÚS ČR o ústavních stížnostech, <https://journals.muni.cz/cpvp/article/view/8163/7913>
pročíst: d) zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, § 72–84
- 21. 10. Listina základních práv a svobod + Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod** – postavení v ústavním pořádku, struktura, obecná ustanovení
přečíst: a) čl. 1–4 a 41–44 Listiny; b) Casebook 383–392; c) náleží Pl. ÚS 36/11 – jen odstavce 1–4, 12, 24, 25, 33–52 + odlišné stanovisko soudce Vladimíra Kůrky; d) náleží II. ÚS 527/23 – jen odstavce 1–4, 28–29, 38–46
pročíst: sdělení FMZV č. 209/1992 Sb., o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících (zejm. čl. 1 až 18 a dodatkové protokoly)
- 28. 10. Den vzniku samostatného československého státu (výuka zrušena)** – srov. §§ 1 a 3 zákona č. 245/2000 Sb.
- 4. 11. Omezování základních práv a svobod, test proporcionality, racionality a vyloučení extrémní disproportionality**
přečíst: a) čl. 1–4 a 41–44 Listiny; b) Casebook, 362–382 a 581–587; c) náleží Pl. ÚS 2/17 („kotle na tuhá paliva“)
- 11. 11. Rovnost a zákaz diskriminace**
přečíst: a) čl. 1 a čl. 3 Listiny; b) Casebook, str. 403–415; c) náleží Pl. ÚS 18/15 – jen části II. a X./2 („zdanění vysokopříjmových důchodců“); d) náleží Pl. ÚS 7/15 („adopce registrovaným partnerem“)
pročíst: d) zákon č. 198/2009 Sb., antidiskriminační zákon
- 18. 11. Svoboda jednotlivce a svoboda svědomí**
přečíst: a) čl. 6–9 a čl. 15 Listiny; b) Casebook, str. 456–465; c) náleží I. ÚS 1253/14 („očkování a výhrada svědomí“)
pročíst: d) § 28–32 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

25. 11. Svoboda projevu a právo na informace

přečíst: a) čl. 17 a 35 odst. 2 Listiny; b) Casebook, str. 480–494; c) rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ve věci von Hannover proti Německu (No. 2), stížnosti č. 40660/08 and 60641/08, dostupné z <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-109029%22%5D%7D>; d) rozsudek Nejvyššího soudu č. j. 22 Co 58/2020- 375 („Peroutkova vnučka“)

2. 12. Shromáždovací právo

přečíst: a) čl. 19 Listiny; b) Casebook, str. 498–513; c) náleží Pl.ÚS 21/16 („zavření místní komunikace“)

pročíst: d) zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromáždovacím

9. 12. Sdružování v politických stranách

přečíst: a) čl. 20 Listiny a čl. 5 Ústavy; b) Casebook, str. 31–35, 326–342 a 348–351; c) náleží Pl.ÚS 11/17 („financování politických stran“) – včetně odlišných stanovisek!

pročíst: d) zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách

16. 12. Hospodářská, sociální a kulturní práva

přečíst: a) čl. 26–35 a 41 Listiny; b) Casebook, str. 589–615; c) náleží II. ÚS 3212/18 („Rusové v hotelu“)

pročíst: d) náleží Pl.ÚS 7/17 („zákaz kouření“) – včetně odlišných stanovisek!

Podmínky pro účast na semináři a získání zápočtu:

1. před každým seminářem přečíst (popř. pročíst) zadané prameny
2. na každém semináři být připraven reagovat na otázky k zadané četbě a i jinak se zapojovat do diskuse k probíraným ústavněprávním problémům
3. aktivní účast (= při splnění předchozích dvou bodů) na nejméně 7 seminářích (tj. ~2/3) a splnění nejméně 2/3 zadaných domácích úkolů

Základní prameny pro práci v semináři:

- Casebook = Kosař, D., Antoš, M., Kühn, Z. a Vyhnánek, L.: *Ústavní právo: casebook*. Praha: Wolters Kluwer, 2014
- Praktikum = Antoš, M., Řepa, K. a kol.: *Praktikum ústavního práva*. Praha: PF UK, 2024. Volně ke stažení zde: <https://pfuk.cz/praktikum-up>
- ÚZ č. 1438 s aktuálním zněním Ústavy, Listiny a dalších pramenů ústavního práva (či obdobné)